

Helsinki 21.2.2019

Eduskunta
Sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

1

Asia: VNS 6/2018 vp Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta/Lausunto
Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistys SKY ry:n lausunto liikuntapoliittisesta
selonteosta liikunta-alan yrittäjyysnäkökulmasta

LAUSUNTO

Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistys SKY ry kiittää saamastaan
lausuntopyynnöstä.

YLEISTÄ

Liikuntapoliittisen selonteon tavoitteeksi on päätetty tuoda esille liikunnan yhä laajempi ja
monipuolisempi merkitys yhteiskunnassa. SKY ry pitää valmistunutta selontekoa hyvänä
avauksena 2020-luvun liikuntapolitiikalle maassamme. Toisaalta liikuntayrittäjyden
merkittävyys aktiivisena innovatiivisena toimijana, olosuhteiden rakentajana ja
elinvoimatekijänä on jäänyt selonteossa melko vähäiseksi. Jotta selonteon tavoite olla
strateginen ja yhteiskuntapoliittinen asiakirja, on hyvä tunnistaa liikuntasektorin
ekosysteemin muutos sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialalla, johon liikunta myös kuuluu.

EKOSYSTEEMIN MUUTOS JA UUDET TOIMINTAMALLIT

Hyvinvoinnin haasteet kasvavat yhteiskunnassa, mikä tulee nähdä myös mahdollisuutena
toteuttaa uusia ratkaisuja erityisesti liikuntasektorilla.

Yhtenä keskeisenä keinona hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa on liikunta, jolla on
merkittävä rooli niin terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kuin sairauksien ehkäisyssä,
hoidossa ja kuntoutuksessa. Hyvinvointipalveluihin liittyy myös liikunta.

Liikuntayrittäjyys on edelleen voimakkaasti kasvava ja työllistävä toimiala. Kyseessä ei ole
ainoastaan kunto- ja terveystuokapalveluista sillä terveyden edistäminen pitää sisällään
laajan joukon palveluyrittäjyyttä ja uusia digitaalisia ratkaisuja terveyden ja hyvinvoinnin
edistämiseen sekä huippu-urheiluun.

Alla olevassa kuvassa näkyy hyvin jo vuonna 2014 tunnistetut liikunta-alan yrittäjyiden
toiminnot ja toimijat.

Tämän kehityksen kautta on muotoutumassa laadukkaita palveluketjuja terveyden edistämiseen ja yksilöllisiin hyvinvointiratkaisuihin.

Palveluiden osalta on selkeästi havaittavissa kuluttajakäyttäytymisen murros, jossa yksilöllisten valintojen ja mieltymysten korostuminen tulee kasvamaan terveystietoisuuden lisääntymisen kautta. Kuluttajat osaavat jo tunnistaa kuntouttavan liikunnan ja liikkumisen osaksi hoitoketjua, työterveyshuoltoa ja työhyvinvointia. Digitalisaatio mahdollistaa uusia palveluinnovaatioita kaikkialle, myös haja-asutusalueille.

Kaupungistumisella myös positiivisia vaikutuksia liikkumiseen: monipuolinen ja alati kasvava yksityinen liikuntatarjonta on helposti saatavilla niin yksityisille henkilöille kuin yrityksille, jotka haluavat tukea henkilöstön hyvinvointia ja liikkuminen kesken työpäivän koko ajan helpompaa. Resursointien kautta nämä usein myös digitaaliset palvelut ovat myös kaikkien saatavilla.

Hyvinvointi-, liikunta- ja terveysteknologia on myös huippuosaamisen vientiala ja toimialan kehittymiseen vaikuttavat suuresti alan digitalisaatio, uudenlaiset palvelut ja tuotteet, jotka yhdessä muuttavat toimialan ansaintalogiikkaa ja palvelukonsepteja. Peliteollisuuden kehittämät liikunta- ja terveyspelit ovat myös merkittävä osa uusia toimintamuotoja ja palveluja.

SOTEKULI = sosiaali-, terveys- kuntoutus- ja liikuntapalvelut – on palveluketju ja verkosto. Sen ympärille mm. SITRA on rakentanut yhteistyöverkostoa (SOTEUTTAMO), jonka tavoitteena on osaltaan vauhdittaa entistä asiakaslähtöisempää, vaikuttavampaa ja monipuolisempaa palveluekosysteemiä tuomalla eri tyyppisiä toimijoita yhteen. Kuntoutus ja liikunta tarvitsivat oman terveyden edistämisen vauhdittamon. Samoin uusissa avustusinnovaatioissa mm. hanketuissa voisi Business Finlandin tyylinen innovaatioaseteli tai starttiraha tuoda uusia toimintaverkostoja ja ratkaisuja.

VASTUU JA VAIKUTTAMINEN

Selonteossa SOTE-uudistuksen ja liikunnan osuus on vähäinen, vaikka uudistus on myös liikunnan kannalta merkittävä.

Meneillään olevassa SOTE-uudistuksessa on todettu, että maakunta voi tarjota henkilökohtaista budjettia myös muille asiakasryhmille, joilla on jatkuva ja laaja-alainen tuen tai avun tarve.

Liikunta ja henkilökohtainen budjetointi on jo sisällä esityksessä, jonka käytön saattaminen tulisi olla nopeaa. Uudistuksen malli voi kaikissa tapauksissa olla toimiva myös kuntatasolla.

<https://alueuudistus.fi/documents/1477425/9038395/Hebu+Liite+1+Palvelukuvaus+Liikunta+palvelu+5.7.2018.docx/3e9db16f-8848-4d23-b786-6927a4ae65b2>

Toteamme myös, että ns. kuntouttavan liikunta tulisi olla myös yhtenä henkilökohtaisen budjetin osana mm. liikunnan käypähoitoreseptin sisällöllä. Tarve ketterille ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ratkaisuille on merkittävä huomioiden yksilön, yhteisön ja alueen tarpeet.

Terveyden edistämien osalta vastuu on kunnilla, mutta myös henkilökohtaisen budjetoinnin osalta maakunnalla. Erityisesti liikkumattomien kohderyhmässä henkilökohtaisen budjetoinnin malli olisi toimiva. Kuntien osalta terveyden edistämiseen liittyvä kannustinosan lisääminen nykyiseen valtiosuosujärjestelmään voisi olla toimiva ratkaisu.

Liikunnan tulee olla osa SOTE-kokonaisuutta ja sitä tulisi lähestyä palvelustrategian ja kuntien HYTE-toimintojen kautta esim. valinnanvapausmallilla. Liikunnan käypähoitosuosituksen avulla voimme tehdä vaikuttavaa työtä sosiaali- ja terveystieteiden vähentämiseksi sekä liikkumisen lisäämiseksi. Ns. liikuntareseptiin voidaan liittää henkilökohtainen liikkumisbudjetti. Tämä voidaan toteuttaa myös palvelutelimallilla. Meillä on valmiina valtakunnallinen liikunta- ja hyvinvointialan tuottajaverkosto sekä olosuhteen toiminnalle. (<https://www.jyu.fi/sport/fi/yhteistyö/lipas-liikuntapaikat.fi>).

Liikunta on keskeinen osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta. Lähes 90 prosenttia suomalaisista asuu kunnassa, josta löytyy yksityinen liikuntapalveluntuottaja. Sisällyttämällä liikunta viralliseen palvelurakenteeseen yhdeksi terveystyön osaksi voimme ennaltaehkäistä sairauksia ja säästää hoitotoimenpiteiden kustannuksissa.

Noin 80 prosenttia Suomen kunnista on alle 20 000 asukkaan kuntia, lähes puolet alle 5 000 asukkaan ja noin 2/3 alle 10 000 asukkaan kuntia. Palvelurakenteet on hyvä tehdä tavalla, joka edistää monituottajamallia.

SOTE uudistuksen yhteydessä palvelujen yhteensovittaminen ja listautuminen/rekisteröinti on myös liikuntatoimijoille tärkeä kohta.

Mallissa todetaan, että palvelujen yhteensovittaminen on toteutettava siten, että se turvaa asiakaskeskeisen integraation sekä sujuvat ja ehjät palvelukokonaisuudet. Palveluntuottaja varmistaa omalla toiminnallaan asiakkaan turvallisen siirtymisen palveluketjussa. Asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti yhteistyötä on tarvittaessa tehtävä eri sisältöisten sekä eri järjestämistavalla toteutettujen palvelujen (mukaan lukien asiakassetelillä hankitut palvelut ja suoran valinnan palvelut) osalta. Tässä mallissa mukana olevat palveluntuottajat eivät siis listaudu tulevaan Luovaan, vaan ehdotamme eri toimijoiden palveluhakemistomallin luomista maakunnille/kunnille.

Tavoitteena ei kuitenkaan pidä olla ns. 18+1 erilaista hakemistoa, vaan yhteinen rakennemalli/käytäntö jokaiselle maakunnalle/kunnalle.

"Eri toimijoiden palveluhakemisto edesauttaa asiakkaan palvelujen yhteensovittamista sekä asiakasta hänen valitessaan palveluntuottajaa. Tämän toteuttamiseksi maakunta ylläpitää palveluhakemistoa, johon palveluntuottajat voivat merkitä tietonsa (esimerkiksi palveluntuottajan yhteystiedot ja tuotettavat palvelut)."

Hakemisto tuo asiakkaalle aidon valinnanvapausympäristön ja palvelee myös maakunnan alueella olevia kuntia terveyden edistämisen verkostossa.

Lainsäädännön tultua voimaan, toivomme myös, että liikunnan osuutta kokeiltaisiin pilottien sisällä tai voisimme toteuttaa erillisen liikkumiseen liittyvän kokeilupilotin.

Pidämme tätä kokonaisuutta merkittävänä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyössä ja SOTE-kulujen vähentämistavoitteen keinona.

5

TIEDOLLA JOHTAMISEN MERKITYS LIIKUNTAPOLIITTISSA PÄÄTÖKSENTEOSSA ON KASVAMASSA

Liikunnalliseen elämäntapamuutokseen tarvitaan tukea ja ohjausta moninaisin liikunnan edistämisen menetelmin. Tutkimusnäyttö fyysisen aktiivisuuden terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä lisäävistä vaikutuksista on yhä kiistattomampi. Selonteon mukaisesti kaikkeen suunnitteluun ja päätöksentekoon yhteiskunnassa tarvittaisiin liikkumisvaikutusten arviointi.

Selonteon mukaan soveltavan liikunnan tarve kasvaa, kun jo vähintään noin 15 prosentilla väestöstä eli reilulla 800 000 ihmisellä on toimintakyvyn rajoitteita. Osalla heistä on vaikeuksia osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan ja heidän liikuntansa vaatii soveltamista sekä erityisosaamista. Kuntoutus- ja liikunta-alan yrittäjäverkostolla on asiantuntemusta ja osaamista työ- ja toimintakyvyn tukemiseen ja yksilöllisiin palvelupolkuihin.

AKTIIVINEN IKÄÄNTYMINEN

Suomi ikääntyy vauhdilla. Selonteossa on todettu, että yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on nykyään yli 20 prosenttia ja kymmenen vuoden päästä jo 25 prosenttia. Ikääntymisen myötä kasvaa myös pitkäaikaissairaiden ja vammaisten henkilöiden määrä, mutta myös hyväkuntoisten ikääntyneiden määrä. Panostamalla liikkumiseen elämänkaaren eri vaiheissa pystymme vaikuttamaan ehkäisevästi esim. SOTE-kulujen kasvuun. Kotiin vietävien palveluiden uusilla toimintamalleilla sekä moniammatillisella palveluverkostolla pystymme vastaamaan tulevaisuuden vaativiin ratkaisuihin.

MUIDEN MINISTERIÖIDEN JA VALTIONHALLINNON TOIMIJOIDEN LAUSUNNOT /KOHTA 4.2.

Muilta liikunta-asioiden parissa työskenteleviltä ministeriöiltä ja julkisen hallinnon toimijoilta pyydettiin erikseen lausuntoa liikuntapoliittisen selonteon laatimiseen liittyen. Tässä lausuntoyhteenvedossa on esitetty ministeriöiden yleiset liikuntapoliittiset linjaukset. Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntoa ei ollut mukana. Ministeriönä sen puuttuminen vaikuttaa myös selonteon sisältöön.

LIIKUNNAN YHTEISKUNNALLINEN PERUSTELU/ KOHTA 5.1.

Luvussa kolme on todettu tieteellisen tutkimuksen kiistatta osoittavan liikunnan suuren hyödyn ja jopa välttämättömyyden useiden kansansairauksien kuten ylipainon, diabeteksen, tuki- ja liikuntaelinsairauksien sekä mielenterveyden ongelmien ehkäisyssä ja hoidossa. Fyysisesti passiivinen elämäntapa on nousemassa maailmanlaajuisesti kansanterveydelliseksi ongelmaksi. Liikkumattomuus on WHO:n mukaan neljänneksi merkittävin riskitekijä elintapasairauksien aiheuttamissa kuolemantapauksissa.

Tähän sopii proaktiivinen ehkäisevä työ. Työhön tarvitaan poikkihallinnollisia toimenpiteitä sekä moniammatillisia tiimejä sekä uudenlaista palveluohjausta.

Liikunnan lisäämisellä on myös suuri kansantaloudellinen merkitys. Tuore valtioneuvoston kanslian rahoittama ja UKK-instituutin koordinoima raportti (Vasankari & Kolu 2018) osoitti vähäisen fyysisen aktiivisuuden, runsaan istumisen ja huonon fyysisen kunnan aiheuttamat suuret yhteiskunnalliset kustannukset Suomessa, joiksi arvioitiin vuositasolla 3,2-7,5 miljardia euroa. Liikkumattomuus aiheuttaa lisäkustannuksia terveydenhuollon suorissa kustannuksissa, menetettyinä työpanoksina, ikääntyneiden hoivakuluina, syrjäytymisenä sekä sosiaalietuuksien kasvuna. Tutkimusta liikkumattomuuden kustannuksista tulee jatkaa ja syventää kuvan kirkastamiseksi ja kustannusten tarkentamiseksi ja kustannukset tulisi arvioida jatkossakin määräjain.

Lausunnossa todetaan seuraavaa: Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta on välttämätöntä, että yhteistyö kunnan, maakunnan, kansalaisjärjestöjen ja yrityselämän välillä on toimivaa. Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä tulee varmistaa saumattoman liikuntaneuvonnan palveluketjun syntyminen. Parhaimmillaan liikuntaneuvonta sisältää yksilöllisen liikuntasuunnitelman laatimisen sekä sen toteuttamisen seurannan. Liikuntaneuvonta voi olla myös kertaluonteista. Kunnilla on jatkossakin vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä liikunnan edistämisestä.

Seuraavaa kohtaa muokkaisimme myös yrittäjyyttä tukevaksi: Maakuntien SOTE-palveluissa riittämättömästi liikkuvat asiakkaat tulee ohjata eteenpäin joko maakunnan itsensä tai kunnan järjestämään liikuntaneuvontaan tai kunnan ja liikuntaseurojen yritysten järjestämiin liikuntapalveluihin esimerkiksi liikuntareseptillä, joka voidaan esimerkiksi toteuttaa palvelusetelimallilla. Liikunnan palveluketjun toimivuus edellyttää terveydenhuollon ja liikunnan ammattilaisten tiivistä yhteistyötä sekä paikallisten yhdistysten ja muiden harrasteliikuntatoimintaa järjestävien tahojen toiminnan kehittämistä ja linkittämistä osaksi palveluketjua. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi tärkeimmistä kuntien ja maakuntien yhteisistä tehtävistä.

Pidämme myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen taloudelliset kannusteet eli ns. hyte-kerrointa hyvänä toimenpiteenä.

KOULUTUS JA OSAAMINEN TAKAA LAADUN

Sivut 20-22

Liikunta- ja hyvinvointialan koulutus on selonteossa jäänyt vähälle huomiolle. Sitä lähestytään koulutustasolla olevien organisaatioiden liikuttamisella eikä koulutuksen ja osaamisen kehittämisen kautta. Ammatillisen koulutuksen reformi ja uudistunut ammatillinen koulutus on asiakaslähtöistä ja osaamisperusteista. Kun koulutus saadaan vielä vastaamaan yksilön ja työelämän tarpeisiin olemme onnistuneet.

https://www.oph.fi/download/189707_infopaketti_reformista_ohjaajille.pdf

Selonteossa todetaan, että suomalaisen liikunnan vahvuuksia on ollut koulutusjärjestelmä. Jatkossa koulutusjärjestelmän on kyettävä tuottamaan sellaisia asiantuntijoita, jotka vielä aiempaa paremmin pystyvät kohtaamaan kansalaisten yksilölliset liikuntatarpeet.

Liikunnan tietoperustan edistäminen, eli tarve ja kysyntä matalankynnyksen koulutustuotteille yksityisille ihmisille sekä liikunnanalan ammattilaisten lisäämiseksi tuottamaan palveluita tulee kasvamaan. Yksityiset koulutustahot ovat tähän jo vastanneet ja ovat olleet mukana toteuttamassa hankkeita mm. vakuutusyhtiöille, kunnille, apteekkeille, kuntokeskuksille jne.

SKY on rakentanut myös yhdessä koulutustalojen kanssa auktorisoidun personal trainer järjestelmän APT® ja pitää yllä osaamisen todentamisen hakemistoa APT hyväksytyille personal trainereille www.apt-personaltrainer.fi.

Työtä tehdään yhteistyössä eurooppalaisen toimialajärjestö EuropeActiven kanssa. Tällä tuemme mm. työvoiman liikkuvuutta hyvinvointialalla ja pidämme yllä laatustandardeja. Jäsenyritystemme toimivat koulutuksen osalta myös aktiivisesti yhteistyössä kansanterveysjärjestöjen kanssa.

5.4.6 LIIKUNTA YLEISEEN ASEVELVOLLISUUTEEN LIITTYEN – VALMIS VERKOSTO KÄYTTÖÖN

Selonteossa on todettu, että nykyisin monen asevelvollisen varusmiespalvelus keskeytyy heikon fyysisen tai henkisen kunnon vuoksi. Osa ei myöskään pääse, vaikka haluaisikin edes aloittamaan varusmiespalvelusta terveystarkastuksessa todetun heikon fyysisen kunnon vuoksi. Selonteossa on esitetty kokeiluhanketta tähän liittyen. Kunto- ja terveysliikunta-alan yritykset muodostavat jo valmiin palveluverkoston ammattiosaajineen. Valtion kokeiluhankkeen tuki voitaisiin kanavoida kuntien kautta yhteisesti sovittujen kriteereiden täyttävälle liikuntayrityksille tai järjestöille, joissa toimii koulutuksen saaneet alan ammattilaiset. Fyysisen kunnon parantamisen starttiryhmiä voisivat olla jatkossa vakiintunut käytäntö.

5.4.8 LIIKUNTA OSANA TERVEYDENHUOLTOA

Tästä mallista ovat yritykset jääneet jälleen huomiomatta. Mielestämme maakunnan ja kuntien tulee yhdessä huolehtia siitä, että riittäviä liikuntaneuvontapalveluja on saatavilla. Maakuntien tulee ohjata terveydenhuollon asiakkaita alueella käytettävissä oleviin kuntien, järjestöjen ja **yriytysten** liikuntapalveluihin.

8

5.4.9 IKÄIHMISTEN LIIKUNTA

Tämä on myös eriomainen hanke, jos saamme myös kaikki toimijat mukaan eli vanhusten kotipalveluiden osalta tulisi 20 kunnassa käynnistää 2-3 vuotta kestävä kokeiluhanke, jossa kunnan palkkaama tai esim. paikallinen yrittäjä tuottaisi asiantuntijan, joka kiertäisi kotipalvelun piirissä olevien luona pitämässä liikuntatuokioita.

Liikunta- ja kuntoutusalan yrittäjät paikallisina palvelutuottajina tuovat elinvoimaa ja työllisyyttä!

OMATOIMINEN JA OHJATTU LIIKUNTA

Liikunnan tietoperustan edistäminen osalta kannatamme hakemistojen koordinoitua rakentamista, että tutkimus- ja muu omatoimista liikuntaa tukeva tieto on kansalaisten saavutettavissa yhdestä paikasta esimerkiksi valtion liikuntaneuvoston ylläpitämän sivuston tai tietopankin kautta. Myös auktorisoinnilla voidaan vaikuttaa laatuun ja sen kannattaa kohdentaa nykyistä selkeämmin liikuntaan- ja muihin elämäntapasuosituksiin. EU:ssa on parhaillaan valmisteilla toimialalle tuleva palvelustandardi. Lisäksi TUKESin kanssa toimiala tulee rakentamaan turvallisuusjohtamiseen liittyvää omavalvontaa ja hyviä käytäntöjä.

6.2 LIIKUNNALLISEN ELINTAPAOHJAUKSEN EDISTÄMINEN

Selonteossa todetaan, että omatoimisen liikunnan lisääntyminen on liikunnan järjestökentälle sekä haaste että mahdollisuus. Suomi tarvitsee lisää sellaista liikunnan järjestötoimintaa, jossa liikunnallisesti passiivisia kansalaisia tuetaan ja kannustetaan omatoimisen liikunnan aloittamiseen oikean tiedon pohjalta.

Mielestämme Suomi tarvitsee osaavan kattavan palvelutuottajaverkoston tähän työhön. Mm. yksityisellä sektorilla on ollut jo usean vuoden ajan käytössä inaktiivisten liikuttamiseen liittyviä toimintoja ja hankkeita sekä hyviä käytäntöjä. Näistä mainittakoon kuluttajille

vuosittain toteuttava Liikuntapäivät-tapahtuma www.liikuntapaivat.fi ja käynnissä oleva EU-hanke Let's Be Active-hanke (Erasmus+) <http://sky-ry.fi/news/letsbeactive/>

Erityisesti kansainväliset yhteistyöverkostot mahdollistavat laadukkaan hankeyhtistyön, jonka tulokset ovat yhteiskunnan käytössä.

9

YKSITYINEN LIIKUNTAPALVELUTARJONTA

Selonteossa todetaan, että suoraa valtiontukea liikunta-alan yritystoiminnalle ei ole mahdollista antaa. Valtio kuntien kehittämis- ja hanketukien kautta kunnat voisivat yhä laajemmin rakentaa hankekumppanuuksia, kohdennettuja terveyden edistämisen hankkeita, jotka tukevat maakunnan/kunnan elinvoimatekijöitä. Lisäksi SOTE-uudistuksen sisällä ja nivelpinnoilla on lukuisia vaihtoehtoja liikunta-aktiivisuuden käynnistämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Liikuntayrittäjyys on monimuotoista ja moniammatillista osaamista. Alalle on viime vuosien aikana kasvanut suuri joukko ammatinharjoittajia, yksinyrittäjiä sekä osa-aikaisia ja tai sivutoimisia yrittäjiä. Hyvinvointiteollisuus on maailman suurin liiketoiminta-alue. Toimiala mahdollistaa monimuotoisen toiminnan ja ala työllistää myös muitakin, kuin liikunnanammattilaisia. Ala on merkittävä palveluiden tuottaja ja useat yritykset ja start upit rakentavat digitaalisia palveluista ja työkaluja globaaleille markkinoille.

Liikuntapalveluiden arvonlisäverokantojen yhtenäistäminen on selonteossa nostettu esiin erinomaisesti. Sen vaikuttavuus on merkittävä.

Tuemme tavoitetta, jossa nollaveroluokkaan kuuluvien terveys- ja hyvinvointipalveluiden lisäksi käytössä olisi vain yksi kaikki liikuntapalvelut kattava arvonlisäverokanta, jonka taso olisi liikuntaharrastusta kannustava.

Selonteko toteaa, että valtiovallan mahdollisuudet yksityisen liikuntapalvelutarjonnan edistämiseen rajoittuvat välillisiin tekijöihin kuten verotukseen ja elinkeinopolitiikkaan.

On kuitenkin myös tärkeää pitää huolta kilpailuneutraliteetin varmistamisesta yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan välillä.

Yrittäjyyden näkökulmasta elinvoimatekijöiden osalta mm. alan vaikutukset työllisyyteen puuttuvat. Samoin useissa toimijaviittauksissa yrittäjiä ei ole mainittu lainkaan palvelutuottajina tai kumppaneina. Tästä syystä selonteossa yrittäjät jäävät melko tunnistamattomaksi toimijaksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä Suomessa ja kansainvälisessä toiminnassa.

LIIKUNTAPAIIKARAKENTAMISEN EDISTÄMINEN

Yksityinen sektori on ollut ja on edelleen merkittävä liikuntaolosuhteiden mahdollistaja. Isoissa liikuntahankkeissa yksityisen ja julkisen rahoittajan yhteistyö on ollut jo merkittävää. Kunto- ja terveystuokakeskusten verkosto on kattava tämän olosuhdeverkoston hyödyntämisessä ja yhteistyömuotojen paikallisessa tunnistamisessa ja kehittämisessä on vielä töitä. Kuntien verkkosivuilta puuttuvat usein miten liikuntapalveluyrittäjien palvelut ja liikuntapaikat.

10

MUITA HAVAINTOJA

Kansalaistoiminnan rinnalle on vahvistunut entistä monipuolisempi liikuntapalveluiden kaupallinen tarjonta. Luontoliikunta ja liikuntamatkailu lisääntyvät. Kuluttajien vaatimustaso on kasvanut ja liikuntapalvelut ovat osa sosiaali- terveys- ja hyvinvointipalvelujahyvinvointipalveluja. Nyt tarvitaan uusia kumppanuus ja palveluketjumalleja, jossa kunnat, kansalaistoimijat ja yrittäjät tuovat yhdessä ratkaisuja terveyden edistämisen hyödyntäen toisiaan.

Huippu-urheiluosiossa todetaan kansainvälisten arvokilpailujen merkittävyys mm. elinkeinotoiminnalle. Suomi tarvitsee kansallisen suurtahtumastrategian, jossa otetaan huomioon koko hyvinvointiala ja sen toimijat mukaan lukien messut, kongressit ja kansainväliset suurtahtumat.

Liikunnan edistämistoimenpiteiden toteuttaminen edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä myös valtionhallinnon sisällä. Pidämme sitä erittäin tärkeänä toimintamallina.

Hyvänä toiminnallisena tavoitteena on selonteon toteutus, jossa liikkumisvaikutusten arviointi tulee saada osaksi kaikkea suunnittelua ja päätöksentekoa.

Organisoinnin osalta toteamme, että yrittäjyysedustuksen huomioiminen tulee jatkossa varmistaa uusien asiantuntija/päätöselinten valinnassa.

Pidämme tärkeänä, että selonteossa esitettyjen asioiden toteutuminen varmistetaan myös budjettivarojen kautta. Tämä edellyttää sisältöjen kirjaamista ja resursointia tulevaisuuden hallitusneuvotteluissa.

Avustuspolitiikan lainsäädännöllinen kehittäminen on käynnistymässä. Osallistumme myös mielellämme tähän työhön.

Liikunta-alan yksityinen sektori on merkittävässä osassa, jotta liikunta saadaan toimivaksi osaksi palveluketjua. Kuten totesimme ALV- verokannan selkeyttäminen helpottaisi alan toimintaa huomattavasti. Yksityinen sektori on ollut jo aktiivinen eri toimijoiden suuntaan yhteistyön edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

11

TEM on esittänyt listan toimenpiteitä, joilla voisimme päästä hyvinvoinnin kasvuun. Niitä ovat mm.:

- Sektori- ja toimialarajat ylittävä yhteistyö, kumppanuudet, ekosysteemit
- Alueellisten tarpeiden ja erojen huomioon ottaminen
- Tarvittavan osaamisen ja valmiuksien hankkimiseen – samankaltaisia tarpeita kaikilla sektoritahoilla
- Yritysten mukaan ottaminen yhteiskehittämiseen
- Kattava tietopohja markkinoista toiminnan kehittämisen tueksi
- Uudet tavat tehdä työtä ja yhteistyötä
- Hyvinvoinnin kasvusta Suomeen uusi nousu- ja vientiala

Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistyksen SKY ry:n puolesta

Riitta Hämäläinen-Bister

Toiminnanjohtaja

riitta@sky-ry.fi

040 515 4449

www.sky-ry.fi